

สภาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยศาสนศาสตร์
เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
The States of Teaching and Learning of Lecturers in Kalasin
Buddhist College, Mahamakut Buddhist University

ทองคำ เกษจันทร์ Thongkham Ketchan^๑
พินโย พรหมเมือง Pinayo Prommuang^๒
ประจง ประสารณ์ Prachong Prasancha^๓,
อรรถ เทียบปัด Ath Thiappad^๔,
พรทิพย์ ชังธาดา Porntip Sangtada^๕,
บุญเลิศ บุญไชโย Boonlert Boonchaiyo^๖

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาและบัณฑิตของวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน ๑,๓๒๕ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Mann Whiney U ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบัณฑิต คือ คณาจารย์สอนดี เข้าใจง่าย มีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ เป็นต้น

คำสำคัญ: การเรียนการสอน, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย Department of Education, Faculty of Education, Kalasin Buddhist College, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Abstract

This was a survey research which was made to study students' and graduated students' opinions and to compare their opinions, and then to investigate their suggestions towards lectures' teaching and learning in the academic year of 2012. Population and samples were 1,325 students and graduated students from Kalasin Buddhist College, Mahamakut Buddhist University.

The research instrument was the questionnaire. The data were analyzed by means of frequencies, percentage, mean, standard deviation, and Man Whitney U. the results of research were found that both students and graduated students had opinions towards lecturers' teaching and learning at the high level. Comparing their opinions about the teaching and learning of the lectures was statistically significant difference at the 0.05 levels in terms of responsibility and student-centered. Their suggestions on the teaching and learning were that the lecturers were good at teaching, good at environment for learning, and thereby providing the good environment for learning respectively.

Keywords: Learning and teaching, Mahamakut Buddhist University

๑. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓^๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา คือ มาตรฐาน ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม

และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรฐาน ๗ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญา

^๑สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (๒๕๕๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓).

ไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา ๘ การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบัน วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เปิดทำการเรียนการสอนเฉพาะระดับปริญญาตรี ๕ สาขาวิชา ได้แก่ การสอนพระพุทธศาสนา การสอนภาษาไทย รัฐศาสตร์การปกครอง การศึกษาปฐมวัย และ ภาษาอังกฤษ เท่าที่ผ่านมาของการเปิดให้บริการทางการศึกษา ๑๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๓) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยังไม่เคยศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของคณาจารย์

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้คณะผู้วิจัยต้องการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาวิทยาลัยสืบไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตเกี่ยวกับ

กระบวนการการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของคณาจารย์

๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

๓. สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

๔. ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ทราบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๔.๒ ทราบข้อคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๔.๓ ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีขั้นตอนตามระเบียบวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

๕.๑ คณะผู้วิจัยศึกษาใช้กรอบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ ๕ ด้าน ตามที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกำหนด ได้แก่ ความรับผิดชอบ เทคนิคการสอน ความเป็นครู เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน ๑๗ ข้อ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ สภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ และส่วนที่ ๒ สภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๕.๒ การหาคุณภาพของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าเครื่องมือที่ออกแบบโดยฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความเที่ยงสูง ฉะนั้น คณะผู้วิจัยจึงไม่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปแล้ว และนำเครื่องมือมาหาคุณภาพของค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ ๐.๙๗

๕.๓ นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ก่อนที่จะมีการสอบปลายภาคของนักศึกษา ส่วนบัณฑิตเก็บข้อมูลในวันซ่อมรับประทานปริญญาบัตรของเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๕.๓.๑ ประชากร ได้แก่ นักศึกษา จำนวน ๑,๒๒๙ รูป/คน ชั้นปีที่ ๑ - ๔ ประจำปีการศึกษา ๒/๒๕๕๕ และบัณฑิต

ที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๑๗๒ รูป/คน

๕.๓.๒ กลุ่มตัวอย่าง คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และขึ้นทะเบียนรับประทานปริญญาบัตร จำนวน ๙๖ รูป/คน

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัย ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Mann Whitney U test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เนื่องจากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลสุ่มตัวอย่าง โดยไม่ได้ใช้ความน่าจะเป็น มีรายละเอียดดังนี้

๕.๔.๑ สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแผนภูมิต่างๆ

๕.๔.๒ สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ Mann Whitney U Test

๕.๔.๓ เกณฑ์การประเมินแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า คณะผู้วิจัยวิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงตามแบบของจอห์น ดับบลิว เบสท์^๒ ดังนี้

๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายถึง ความคิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึง ความคิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับมาก

^๒ อารมณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นตติ้งเฮาส์, ๒๕๔๖.

๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึง ความ
คิดเห็นในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

๑.๕๐ - ๒.๔๙ หมายถึง ความ
คิดเห็นในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับน้อย

๑.๐๐ - ๑.๔๙ หมายถึง ความ
คิดเห็นในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๖. สรุปผลการวิจัย

๖.๑ สถานภาพของนักศึกษาที่ตอบ
แบบสอบถามและกำลังศึกษาอยู่ใน
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิม พระเกียรติ
กาฬสินธุ์ เป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน ๖๙๔ มี
ร้อยละ ๕๖.๔ รองลงมา คือ คฤหัสถ์หญิง
จำนวน ๔๑๕ ร้อยละ ๓๓.๘ กำลังเรียนอยู่ใน
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง จำนวน ๖๐๖
คน ร้อยละ ๔๔.๓ รองลงมา คือ สาขาวิชา
ภาษาไทย ๒๙๕ ร้อยละ ๒๔.๐ สาขาวิชา
ปฐมวัย จำนวน ๒๒๔ ร้อยละ ๑๙.๙๙ และมี
จำนวนน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาการสอน
พระพุทธศาสนา จำนวน ๗๖ คน ร้อยละ ๖.๒
เรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๖๔ ร้อยละ

๔๕.๓ รองลงมา คือชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๒๕๒
ร้อยละ ๒๐.๕ และน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ ๓
จำนวน ๑๖.๓ ร้อยละ ๑.๖.๓ ส่วนผู้ตอบ
แบบสอบถามที่เป็นบัณฑิตมีจำนวน ๙๖ รูป/
คน เป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน ๒๓ คน ร้อยละ
๒๔.๐ รองลงมา คือ คฤหัสถ์หญิง จำนวน ๖๕
คน ร้อยละ ๖๗.๗ จบสาขาวิชารัฐศาสตร์การ
ปกครอง จำนวน ๔๓ คน ร้อยละ ๔๔.๘
การศึกษาปฐมวัย จำนวน ๓๙ คน ร้อยละ
๔๐.๖ และสาขาที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด
คือ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๑ คน
ร้อยละ ๑.๐

๖.๒ ความคิดเห็นต่อสภาพการ
จัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่า ใน
ภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มาก โดยเฉพาะความรับผิดชอบและความเป็น
ครู ส่วนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และเทคนิค
การสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังตาราง
ที่ ๑

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=๑,๒๒๙)		
	μ	σ	แปลผล
๑. ความรับผิดชอบ	๔.๒๒	.๖๖	มาก
๒. เทคนิคการสอน	๔.๑๐	.๗๕	มาก
๓. ความเป็นครู	๔.๑๙	.๖๙	มาก
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๑๖	.๖๘	มาก
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๔.๑๓	.๗๓	มาก
รวม	๔.๑๗	.๖๕	มาก

๖.๓ ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมแล้วบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ

เรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความเป็นครู และเทคนิคการสอน ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบัณฑิต

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (n = ๙๖)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ความรับผิดชอบ	๔.๐๕	.๕๖	มาก
๒. เทคนิคการสอน	๔.๐๙	.๕๘	มาก
๓. ความเป็นครู	๔.๑๙	.๕๔	มาก
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๐๕	.๔๙	มาก
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๔.๐๕	.๖๐	มาก
รวม	๔.๐๘	.๔๗	มาก

ตารางที่ ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบัณฑิต

๖.๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา กับบัณฑิตต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน

นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ ความรับผิดชอบ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

การจัดการเรียนการสอน	สถานภาพ	MR	SR	Z	Sig.
๑. ความรับผิดชอบ	นักศึกษา	๒๗๐.๙๔	๘๒๔๔๘๙.๐๐	-	.๐๐๖*
	บัณฑิต	๕๖๑.๓๑	๕๓๘๘๖.๐๐	๒.๗๕๔	
๒. เทคนิคการสอน	นักศึกษา	๒๖๔.๖๔	๘๑๖๘๔๐.๐๐	-.๕๗๗	.๕๖๔
	บัณฑิต	๒๔๒.๐๓	๖๑๖๓๕.๐๐		
๓. ความเป็นครู	นักศึกษา	๒๖๔.๒๒	๘๑๖๓๒๙.๐๐	-.๔๒๗	.๖๗๐
	บัณฑิต	๒๔๗.๓๕	๖๒๑๔๖.๐๐		
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	นักศึกษา	๒๖๙.๖๑	๘๒๒๙๔๕.๕๐	-	.๐๒๒*
	บัณฑิต	๕๗๘.๔๓	๕๕๕๒๙.๕๐	๒.๒๘๘	
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	นักศึกษา	๒๖๕.๘๕	๘๑๖๓๒๘.๕๐	-	.๑๒๖
	บัณฑิต	๖๐๕.๙๘	๕๘๑๗๕.๕๐	๑.๕๓๑	
รวม	นักศึกษา	๒๖๘.๗๒	๘๒๑๘๕๖.๐๐	-	.๐๕๐*
	บัณฑิต	๕๘๙.๗๘	๕๖๖๑๙.๐๐	๑.๙๕๘	

* $P < ๐.๐๕$

๗. อภิปรายผล

๗.๑ จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก ๓ อันดับแรก คือ ความรับผิดชอบ ความเป็นครู และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเป็นช่วงที่กำลังศึกษาหาความรู้ในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนโดยมีคณาจารย์ในแต่ละวิชาเป็นผู้กำกับดูแล ฉะนั้น นักศึกษาจึงต้องการคณาจารย์ที่มีความรับผิดชอบ ความเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คือเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียนที่จะพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริพร ปาณาพงษ์^{๓๕} ที่พบว่า คุณภาพ การสอนของคณาจารย์มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มานี แสงหิรัญ^{๓๖} ที่พบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นครูของนักศึกษา อภิปรายผลรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ในด้าน ความรับผิดชอบ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่

ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์มีความยึดหยุ่นในการสอนทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกรัดเครียด มีความสุขในการเรียนสาเหตุที่มีความยึดหยุ่นในการสอนเพราะว่า วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการโดยคณะสงฆ์และคณาจารย์ส่วนใหญ่ของคณาจารย์ประจำเป็นฆราวาสที่ผ่านการศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาโดยสถาบันสงฆ์มาก่อน ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยความเมตตาเอื้ออาทรต่อศิษย์ คณาจารย์มีการเตรียมการสอนที่ดี สังเกตได้จากวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนในการส่งแผนการสอน หรือ มคอ. ๓ หลังจากการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ๑๕ วัน ซึ่งคณาจารย์ทุกคนจะปฐมนิเทศให้นักศึกษาทราบทุกรูป/คนก่อนที่จะดำเนินการสอนในแต่ละวิชา ในด้านความเป็นครู ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มีทั้งพระภิกษุและฆราวาส ซึ่งฆราวาสส่วนใหญ่นั้นเคยผ่านการอุปสมบทมาก่อน ฉะนั้น จึงมีความเป็นครูทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้สอนและการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมค่านิยมที่ดีงาม

ในด้าน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ในด้านการส่งเสริมให้คิดวิเคราะห์ และบรรยากาศในชั้นเรียนที่เป็นไปอย่างอบอุ่น ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การคิด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยกำหนดให้

^{๓๕} อ่างใน มานี แสงหิรัญ. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๑..

^{๓๖} อ่างแล้ว, ๒๕๕๑.

นักศึกษาเรียนวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต เพิ่มเติมจากหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาเอกต่างๆ ซึ่งในวิชาการทางพระพุทธศาสนานั้น นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา วิเคราะห์วิจารณ์เพื่อนำมาใช้สำหรับการดำเนินชีวิต ส่วนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่น เป็นกันเองนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ยึดหลักความมีเมตตาธรรมต่อศิษย์ ฉะนั้น นักศึกษาทุกคนจึงมีอิสระในการแสดงความคิด โดยที่คณาจารย์เป็นผู้จุดประกายความคิดหรือ ยกประเด็นปัญหาเพื่อนำมาใช้สำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้มนุษย์นิยม (Humanism) ของโรเจอร์^๕ ที่กล่าวถึงการมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (Full Potential) และพัฒนาไปสู่ทิศทางที่เหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคล จะนำไปสู่การตระหนักรู้ในตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเส ที่อื่น เทพรทอง^๖ ที่พบว่า ประสิทธิภาพของการ

^๕ ทฤษฎีมนุษย์นิยมของคาร์ โรเจอร์ส. ค้นเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗, จาก http://www.bkw.ac.th/physics/xcom/web_edu๕๔๐๙_NovaAce/Personality/Theory_Roger.htm.

^๖ เส ที่อื่น เทพรทอง, วิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีร้อยละ ๗๕ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุสลิ อุปภัย^๗ ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอยู่ในระดับมาก แต่ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของคันสนีย์ ไปบน^๘ ที่พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง

๗.๒ ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความเป็นครูและเทคนิคการสอน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า บัณฑิตคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ฉะนั้น พวกเขาจึงไม่กังวล

อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (๒๕๕๐)

^๗ นุสลิ อุปภัย. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร: สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (๒๕๕๐).

^๘ คันสนีย์ ไปบน. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (๒๕๕๕).

กับผลการเรียน แต่สิ่งที่บัณฑิตจะนำไปใช้ต่อไปในการดำเนินชีวิต คือ ความเป็นครู หรือแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ส่วนเทคนิคการสอนนั้น มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งในชีวิตประจำวันบัณฑิตต้องสื่อสารกับคนในสังคมที่หลากหลายทางด้านวัยวุฒิและคุณวุฒิ ฉะนั้น เทคนิคการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบัณฑิตในการที่จะสื่อสารความรู้ที่ดึงมาสู่สาธารณชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่กล่าวว่า “มุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนา พัฒนาระบบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักธรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ”

๗.๓ จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตของวิทยาลัยศาสนศาสตร์มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ความรับผิดชอบและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนักศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตทั้งสองด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บัณฑิตมีความคาดหวังที่สูงต่อด้านความรับผิดชอบและการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ กล่าวคือ ความรับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้และการเน้นผู้เน้นเป็นสำคัญยังไม่เข้มข้นพอ ยกตัวอย่างเช่น การเข้าสอน แม้ว่าคณาจารย์จะเข้าสอนตามเวลา แต่การสอนนั้นไม่เต็มเวลาตามที่กำหนด โดยเฉพาะภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์) ทั้งนี้เพราะบัณฑิตซึ่งเคยเป็น

นักศึกษาภาคพิเศษส่วนใหญ่เดินทางมาจากต่างท้องที่ ซึ่งมีระยะทางไกลระหว่างบ้านและวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติภาพสินธุ์ คณาจารย์ผู้สอนเข้าใจสภาพปัญหานี้ดีเป็นเป็นมิตรร่วมกันระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา ฉะนั้น จึงเลิกเรียนในแต่ละบทเรียนเร็วกว่าที่กำหนดไว้ในตารางเรียน อย่างไรก็ตาม คณาจารย์ส่วนใหญ่จะมอบหมายงานให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อชดเชยเวลาที่สูญเสียไป แต่เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้ว อาจจะมองว่าการที่เรียนไม่เต็มทีนั้นส่งผลด้านลบต่อคุณภาพการศึกษา คือ ไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาซึ่งกำลังเรียนอยู่ในขณะนั้นมองว่าการกระทำในลักษณะนี้เป็นการดี เพราะนักศึกษาจะได้กลับบ้านเร็วขึ้น ฉะนั้น ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาจึงสูงกว่าบัณฑิตในทั้งสองด้าน

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบาย

๘.๑.๑ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกัน ในด้านความรับผิดชอบ ฉะนั้นควรติดตามการเข้าสอนของคณาจารย์ โดยเฉพาะในรายวิชาเอก ซึ่งเป็นรายวิชาที่สำคัญสำหรับการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้แล้ว ควรพิจารณาคุณวุฒิของคณาจารย์ที่จะทำการสอนในรายวิชาเอก และไม่ควรเปลี่ยนผู้สอนในรายวิชานี้บ่อยนัก เพราะสาเหตุประการหนึ่งของการสอนไม่เต็มทีอาจจะมาจากการปรับเปลี่ยนอาจารย์

สอนในแต่ละภาคการศึกษา ส่งผลให้
คณาจารย์ไม่มีความเชี่ยวชาญในรายวิชานั้น

๘.๑.๒ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา
และบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกันใน
ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้น ควรที่จะ
จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณาจารย์ใน
การจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ ซึ่งที่ผ่านมาวิทยาลัยศาสนศาสตร์
เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ไม่เคยจัดโครงการให้
ความรู้ในด้านนี้เลย

๘.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำ

วิจัย

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและ
บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกันใน
ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้น ควรทำ
วิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมการจัดการกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เหมาะสม
สำหรับวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
กาฬสินธุ์

บรรณานุกรม

นุชลี อุภักย์. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร: สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการ
พัฒนา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
(๒๕๕๐).

ทฤษฎีมนุษยนิยมของคาร์ โรเจอร์ส. ค้นเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗, จาก

http://www.bkw.ac.th/physics /xcom/web_edu

๕๔๐๙_NovaAce/Personality/Theory_Roger.htm.

เสถียร เทพรทอง. การประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.(๒๕๕๐)

มานี แสงหิรัญ. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
คุณลักษณะความเป็นครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิจัย
และประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.(๒๕๕๑).

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓). (๒๕๕๓).

คันสนีย์ ไปบน. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง.(๒๕๕๕).

อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.(๒๕๕๖).

